

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/193509,Za-nami-soltysowicki-weekend-pamieci-o-ofiarach-niemieckieg-o-obozu-Burgweide-Wro.html>
18.05.2024, 20:14

Za nami sołtysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada 2023

Wykłady i prezentacje o obozie Burgweide, spacer przez osiedle i zwiedzanie Cmentarza Żołnierzy Polskich oraz symboliczne odświeżenie pamiątkowego krzyża z obozu Burgweide - to tylko niektóre z wydarzeń, jakie stały się częścią zorganizowanego w dniach od 2 do 4 listopada 2023 roku sołtysowickiego weekendu pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide. Wydarzenie przygotował wrocławski oddział Instytutu Pamięci Narodowej we współpracy z Radą Osiedla Sołtysowice i parafią św. Alberta Wielkiego.

- Ideą sołtysowickiego weekendu pamięci było nie tylko przybliżenie mieszkańcom osiedla historii niemieckiego obozu przejściowego i obozu Burgweide, ale przede wszystkim uczczenie jego ofiar - tych, którzy zginęli jeszcze w czasie wojny oraz tych byłych robotników przymusowych, którzy odeszli w późniejszych latach. Z tego względu termin wydarzenia - zaraz po Dniu Wszystkich Świętych i w okolicy Zaduszek - nie był przypadkowy - mówi Kamilla Jasińska z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu.

Sołtysowicki weekend pamięci rozpoczęła msza święta sprawowana w intencji ofiar obozu przez o. Faustyna Zatokę OFM, proboszcza parafii św. Alberta Wielkiego. We mszy uczestniczyli m.in. mieszkańcy osiedla, byli robotnicy przymusowi oraz przedstawiciele IPN we Wrocławiu, na czele z dyrektorem Kamilem Dworaczkiem. [WIĘCEJ TUTAJ.](#)

Po mszy odbyła się autokarowa wycieczka na Cmentarz Żołnierzy Polskich na Grabiszynie. Wbrew pozorom ten polski cmentarz wojenny ma wiele wspólnego z obozem Burgweide, to na nim bowiem spoczywa ponad 20 osób pierwotnie pochowanych na prowizorycznym cmentarzu obozowym, później przeniesionych na Widawę, a następnie na powstały w 1968 roku Cmentarz Żołnierzy Polskich. Spacer na cmentarzu był nie tylko okazją do poznania skomplikowanej historii tej nekropolii, ale także m.in. do zapalenia zniczy na płytach wieńczących mogiły żołnierzy i robotników przymusowych. Historię cmentarza oraz pochówków ofiar Burgweide przybliżyli uczestnikom przewodnicy - Kamilla Jasińska z

Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu oraz Michał Karczmarek, licencjonowany przewodnik miejski. Zwiedzającym towarzyszyli dziennikarze TVP3 Wrocław, którzy przygotowali nie tylko zapowiedź spaceru, ale także relację. [Zapowiedź spaceru i relacja w Faktach \(2.11.2023, 18.30 od 5.10\)](#)

Podczas weekendu pamięci odbyły się w sumie trzy wykłady na temat historii obozu Burgweide – dwa w filii nr 19 Miejskiej Biblioteki Publicznej i jeden w auli kościoła św. Alberta Wielkiego. W każdym z nich wzięło udział kilkanaście lub kilkadziesiąt osób. Spotkania te były także okazją do rozmów na temat indywidualnych historii mieszkańców Sołtysowic, którzy przy tej okazji wspominali swoich bliskich osadzonych w obozie Burgweide lub innych obozach pracy na terenie Breslau.

W ramach akcji „Świąteczna pamięć o ofiarach obozu Burgweide” wieczorem pierwszego dnia weekendu pamięci uczestnicy wykładu, który odbył się w bibliotece, przeszli pod pomnik Burgweide, czyli pamiątkowy kamień z 1968 roku, który zgodnie z wolą byłych polskich robotników przymusowych w ostatnim czasie został przeniesiony i 11 września odsłonięty na terenie poobozowym. Tam minutą ciszy uczczono pamięć ofiar obozu i zmarłych byłych robotników przymusowych. Przy pomniku zapłonęły biało-czerwone znicze. W rozmaite wydarzenia obfitował ostatni dzień weekendu pamięci. Najpierw Kamilla Jasińska przedstawiła historię obozu, a później pod filią nr 19 Miejskiej Biblioteki Publicznej rozpoczął się spacer przez Sołtysowice z historią w tle. Grupę zainteresowanych historią osiedla, w której znaleźli się nie tylko mieszkańcy Sołtysowic, oprowadził Michał Karczmarek.

Zwieńczeniem sołtysowickiego weekendu pamięci o ofiarach obozu Burgweide było symboliczne odsłonięcie – a w zasadzie okazanie po przeprowadzonej przez IPN renowacji – powstałego w 1995 roku krzyża.

- Wykonany przez środowisko byłych polskich robotników przymusowych z okazji 50. rocznicy kapitulacji Festung Breslau pierwotnie znajdował się na terenie poobozowym w miejscu, gdzie – jak sądzono – w czasie wojny istniał cmentarz. W 2020 roku w związku z postępującą zabudową terenu poobozowego został zabezpieczony przez Radę Osiedla Sołtysowice i przeniesiony do lasu (parku Sołtysowickiego) - dodaje Kamilla Jasińska.

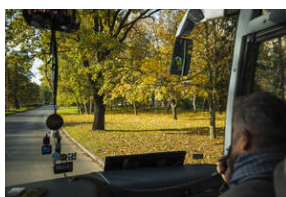
Niestety, w nowej lokalizacji został całkowicie pozbawiony kontekstu historycznego i z tego względu we wrześniu stanęła przy nim tablica informacyjna. Zły stan zachowania krzyża sprawił, że niezbędna stała się jego profesjonalna renowacja, którą przeprowadził Instytut Pamięci Narodowej, zobowiązując się tym samym do dalszej opieki nad tym znakiem

pamięci. Taką deklarację złożył Wojciech Trębacz, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu, który w imieniu władz wrocławskiego oddziału IPN wziął udział w uroczystości.

Spotkanie przy krzyżu miało bardzo symboliczny charakter i nawiązywało 6 maja 1995 roku, czyli dnia odsłonięcia krzyża na terenie poobozowym. Prowadząca uroczystość Kamilla Jasińska krótko przedstawiła historię tego znaku pamięci, określanego mianem wędrownego krucyfiksów oraz dalsze plany wobec niego. Następnie z „Małej kroniki Ludzi ze Znakiem P” z 1995 roku odczytała fragment przemówienia, które Czesława Ziembowa, przewodnicząca Klubu Ludzi ze Znakiem P, wygłosiła pod krzyżem w chwili jego odsłonięcia. Poświęcenia krzyża w nowym miejscu po renowacji dokonał o. Roch z parafii św. Alberta Wielkiego, który przewodniczył także modlitwie za zmarłych byłych robotników przymusowych. Po pełnych emocji podziękowaniach wygłoszonych przez Leokadię Wieczorek, przewodniczącą regionalnego oddziału Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę, pod krzyżem zapłonęło 50 białoczerwonych zniczy. Podobnie jak w maju 1995 roku, tak i teraz zostały one ułożone w kształcie rombu z literą P w środku. Do symbolu polskich robotników przymusowych III Rzeszy nawiązywała także żółto-fioletowa wiązanka kwiatów, która przyozdobiła odrestaurowany krzyż.

Zdaniem mieszkańców Sołtysowic tego typu wydarzenia są bardzo potrzebne nie tylko dlatego, że przybliżają tragiczną historię, ale też z uwagi na fakt, że integrują lokalną społeczność. Organizatorzy, czyli wrocławski IPN, Rada Osiedla Sołtysowice i parafia św. Alberta Wielkiego, już mają w planach kolejne wydarzenia.

[Relację z wydarzenia można zobaczyć w wieczornym wydaniu Faktów TVP Wrocław \(4.11.2023, 18.30 od 5.10\)](#)

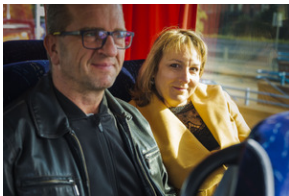
Za nami sołtysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide – Wrocław, 2-4 listopada 2023/ fot. A.Ligęcka IPN

Za nami sołtysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide – Wrocław, 2-4 listopada 2023/ fot. A.Ligęcka IPN

Wrocław

Wrocław

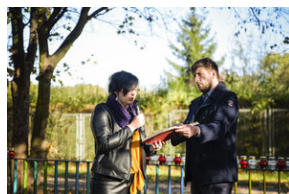
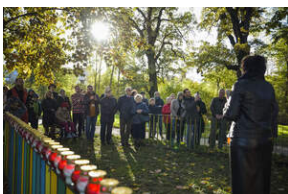
Za nami sortysowicki weekend pamięci o

Za nami sortysowicki weekend pamięci o

ofiarach niemieckiego
obożu Burgweide –
Wrocław, 2-4 listopada
2023/ fot. A.Liżęcka IPN
Wrocław

ofiarach niemieckiego
obożu Burgweide –
Wrocław, 2-4 listopada
2023/ fot. A.Liżęcka IPN
Wrocław

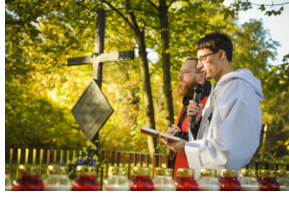

Za nami sortysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada

Za nami sortysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada

2023/ fot. A.Ligęcka IPN
Wrocław

2023/ fot. A.Ligęcka IPN
Wrocław

Za nami sortysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada 2023/ fot. A.Ligęcka IPN Wrocław

Za nami sortysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada 2023/ fot. A.Ligęcka IPN Wrocław

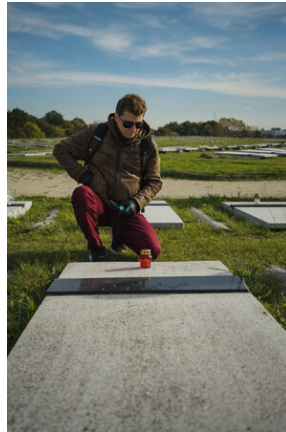
Za nami sortysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada 2023/ fot. A.Ligęcka IPN Wrocław

Za nami sortysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada 2023/ fot. A.Ligęcka IPN Wrocław

Za nami sortysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada 2023/ fot. A.Ligęcka IPN Wrocław

Za nami sortysowicki weekend pamięci o ofiarach niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 2-4 listopada 2023/ fot. A.Ligęcka IPN Wrocław